

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Випуск 3

Збірник наукових праць магістрів ОП
«Дошкільна освіта. Інклюзія»,
«Початкова освіта»,
«Фізична культура та спорт»,
«Практична психологія»,
«Менеджмент. Управління закладом
загальної середньої освіти»

Київ 2025

**УДК 37(063).
973.202 я1**

**Магістерські студії психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету: збірник наукових праць
здобувачів ОС Магістр ОП «Дошкільна освіта. Інклюзія», «Початкова освіта»,
«Фізична культура та спорт», «Практична психологія», «Менеджмент.
Управління закладом загальної середньої освіти» / за заг. ред. Л.В. Задорожної-
Княгницької. Випуск 3. Київ: МДУ, 2025. 522 с.**

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол №2 від 27 листопада 2025 року)

© Колектив авторів, 2025

картин. *Молодь і ринок*, 2019, № 3 (170). С. 60-65.

10. Таран О. В., Санковська, І. М. Методичні рекомендації та практичні поради під час роботи над темою «Вімельбух. Розглядаємо вімельбух». *Організація освітньої діяльності в закладах освіти Києва в умовах воєнного стану: навч.-метод. посіб. / упоряд. О. Фіданян, М. Войцехівський, О. Дідур*. Київ: Київ. столич. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. С. 182-187.

РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВОЇ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ «КАРТ ПРОППА»

Світлана Макаренко, кандидат педагогічних наук, доцент,

в.о. завідувача кафедри дошкільної освіти

Юлія Сарахман, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

за спеціальністю «Дошкільна освіта»

DEVELOPMENT OF SPEECH CREATIVITY IN CHILDREN OF OLDER PRESCHOOL AGE BY MEANS OF «PROPP'S CARDS»

Svetlana Makarenko, candidate of pedagogical sciences, associate professor, acting
head of the preschool education department

Yulia Sarakhman, master's student in Preschool education

Анотація. У статті розкрито актуальність проблеми розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку, обґрунтовано доцільність використання «Карт Проппа» як інноваційного інструменту, що поєднує структурованість казкового сюжету з можливістю творчої мовленнєвої діяльності. Визначено педагогічні умови ефективного впровадження методу, схарактеризовано когнітивно-мовленнєвий та діяльнісний критерії оцінювання рівня сформованості мовленнєвої творчості. Експериментальні дані засвідчили позитивну динаміку. Зроблено висновок про ефективність «Карт Проппа» як засобу розвитку зв'язного мовлення, сюжетного мислення та творчої активності дошкільників.

Ключові слова: технологія «карти Проппа», мовленнєва творчість, старший дошкільний вік.

Abstract. The article highlights the relevance of developing speech creativity in senior preschool children within the context of modern early childhood education. It substantiates the effectiveness of using «Propp's Cards» as an innovative tool that combines the structured nature of fairy-tale plots with opportunities for creative speech activity. The pedagogical conditions for successful implementation of the method are defined, and two evaluation criteria are described: the cognitive-speech criterion, which reflects children's understanding of genre features and fairy-tale structure, and the activity-based criterion, which assesses their ability to create original stories independently or with visual support. Experimental data revealed positive dynamics. The study concludes that «Propp's Card» can be effectively integrated into the educational process as a tool for developing coherent speech, narrative thinking, and creative engagement in preschoolers.

Keywords: «Propp's cards» technology, speech creativity, older preschool age.

Важливою умовою розвитку держави є формування творчих, активних та здатних до креативного мислення особистостей, адже рівень розвитку творчих здібностей впливає не лише на успішність людини в освітньому середовищі, а й на її подальшу реалізацію в соціумі. Це завдання відображено в основних нормативних документах: Національній доктрині розвитку освіти в Україні, Законі «Про дошкільну освіту», Державному стандарті дошкільної освіти та

чинних освітніх програмах [1]. Одним із пріоритетних напрямів розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку визначено розвиток мовленнєвої творчості, що формує вміння самовираження, комунікації та творчої діяльності.

Актуальність нашого дослідження зумовлена потребою у впровадженні ефективних, структурованих і водночас творчих методів розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку, серед яких особливе місце посідає використання «Карт Проппа» – своєрідного конструктору казки, що складається з окремих карток зі схематично позначеними героями, подіями та епізодами пригод та слугує інструментом для розвитку мовленнєвої творчості й навички побудови зв'язного оповідання у дітей через казкову структуру.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку засобами «Карт Проппа».

Мовленнєва творчість дітей дошкільного віку у психолого-педагогічній літературі розглядається як інтегрований процес, що поєднує мовленнєву активність, уяву та когнітивний розвиток; здатність створювати оригінальні, емоційні та змістовні висловлювання, що відображають індивідуальний досвід дитини. Н. Гавриш розглядає мовленнєву творчість дітей як процес, у якому поєднуються словесна імпровізація, образність і творче мислення [4]. Дослідження Л. Березовської, А. Богуш, Л. Виготського, Н. Гавриш, О. Запорожця, Н. Луцан, Т. Піроженко, В. Сухомлинського та ін. підкреслюють, що сприятливим періодом для формування мовленнєвої творчості є старший дошкільний вік, оскільки у дітей активно розвиваються мовленнєві здібності, уява та здатність до самостійного висловлювання [10].

Основними складниками мовленнєвої творчості визначають такі: словотворчість, граматична правильність, розвиток зв'язного мовлення.

Словотворчість полягає у створенні дитиною нових слів та виразів («копитнути» – вдарити копитом, «намакаронився» – наївся макаронів, «машинський», «откнутив», «повзук» та ін.), що свідчать про природну креативність дошкільників [7, с. 42-43]. Граматична сторона мовлення вдосконалюється поступово: дитина засвоює морфологічні та синтаксичні норми, що забезпечує логічність і зрозумілість висловлювань [3]. Зв'язне мовлення розглядається як показник інтелектуального й особистісного розвитку. Воно формується у процесі спілкування, гри, ознайомлення з художніми творами тощо.

Розуміння зазначених складників дозволяє ефективно організовувати поетапний розвиток мовленнєво-творчої діяльності дітей старшого дошкільного віку: від накопичення матеріалу до створення тексту та його вдосконалення [8]. У старшому дошкільному віці мовленнєва творчість виявляється у складанні розповідей, казок, описів, віршів, загадок, у словотворенні. Важливу роль відіграє знайомство з усною народною творчістю та літературними жанрами, театралізована діяльність, що сприяє розвитку уяви та використанню різноманітних мовленнєвих засобів.

Розвиток мовленнєвої творчості тісно пов'язаний із збагаченням словникового запасу. У старшому дошкільному віці словник дитини становить

близько 3500-4000 слів. У цей період активно формується як пасивний, так і активний словник, діти вчаться добирати точні слова, знаходити синоніми й антоніми, засвоюють образні вирази. Важливим є збагачення мовлення прикметниками й дієсловами, розвиток уміння структурувати текст і робити його логічно послідовним.

Окрім того, у старшому дошкільному віці фіксується стабільність психічних процесів, що дозволяє дітям усвідомлено виконувати конкретні дії, демонструвати волю, пам'ять і мислення. Як зазначає Б. Баєв, зв'язність мовлення – це, насамперед, логічність думок, їх послідовність, взаємозв'язок, аргументованість. Зв'язність мовлення значною мірою залежить від зв'язності мислення [9]. Важливого значення набуває розвиток уяви, що забезпечує якісно новий рівень мовленнєво-мисленнєвої діяльності. У дошкільному віці вона є найбільш пластичною та відкритою до педагогічного впливу. Це створює умови для творчого самовираження та подальшого збагачення досвіду [5].

Одним з ефективних інструментів розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку є методика «Карти Проппа». Її сутність – у використанні системи карток, що відображають основні структурні функції казкових персонажів і подій. Прості символи допомагають дитині утримувати в пам'яті послідовність сюжету, абстрагуватися від конкретного вчинку героя, розвивають абстрактне й логічне мислення. Використання карт сприяє розвитку уваги, пам'яті, збагачує словниковий запас, формує навички самоконтролю.

Методика роботи з «Картами Проппа» передбачає кілька етапів. Спочатку дітей знайомлять із яскравими ілюстраціями, що позначають ролі та дії персонажів, поступово переходячи до більш умовних і схематичних зображень. Це дозволяє формувати абстрактне мислення та навички узагальнення. На наступному етапі діти вчаться аналізувати знайому казку, виділяти її частини та співвідносити їх із «Картами Проппа», що допомагає усвідомити структуру оповіді та логіку розвитку подій. Після цього діти переходять до переказу казок за картками, а згодом – до створення власних історій, використовуючи обмежену кількість карток, які поступово ускладнюються. Коли спосіб використання карток стає звичним, діти можуть вигадувати оригінальні казки, комбінуючи в довільному порядку функції персонажів та створюючи нові сюжетні лінії. На завершальному етапі кожна дитина отримує власний набір карток, за яким складає унікальну історію, що дозволяє реалізувати індивідуальні творчі можливості та вміння логічно будувати текст [6]. Зазначений підхід стимулює розвиток зв'язного мовлення, мовленнєву творчість та пізнавальні процеси: діти аналізують інформацію, роблять висновки, оцінюють власні й чужі висловлювання, формуючи здатність до мовленнєвої самокорекції.

«Карти Проппа» використовують у дидактичних іграх («Назви казку за символом», «Що в дорозі знадобиться?» та ін.), що розвиває увагу, уяву, пам'ять і вміння працювати в колективі. Карти забезпечують і диференційований підхід: менш розвинені діти засвоюють сюжет мимовільно, а більш підготовлені – через планування і самоконтроль. Поступове ускладнення завдань від колективної до індивідуальної роботи стимулює самостійність, креативність і образне мислення [2].

На основі зазначених теоретичних положень та з метою вивчення початкового рівня розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку, нами було організоване експериментальне дослідження. Участь у ньому взяли 36 дітей 5–6 років двох старших груп (експериментальна та контрольна) закладу дошкільної освіти, їхні батьки та вихователі. Основними критеріями оцінювання рівня мовленнєвої творчості дітей були когнітивно-мовленнєвий та діяльнісний із відповідними показниками.

Таблиця 1

**Критерії та показники розвитку мовленнєвої творчості
дітей старшого дошкільного віку засобами «Карт Проппа»**

Критерії	Показники
Когнітивно-мовленнєвий	п.1 - здатність розрізняти жанрові особливості розповіді та казки, знати їх характерні риси; п.2 - знання структури казки (зачин, розвиток подій, кульмінація, розв'язка); п.3 - знання і розуміння призначення карт Проппа.
Діяльнісний	здатність складати казки: п.1 - самостійно; п.2 - за допомогою карт Проппа.

Когнітивно-мовленнєвий критерій характеризує рівень знань дітей про жанрові особливості та структуру казки, а також розуміння призначення «Карт Проппа». Діяльнісний критерій відображає уміння дітей створювати власні казки як самостійно, так і з опорою на «Карти Проппа».

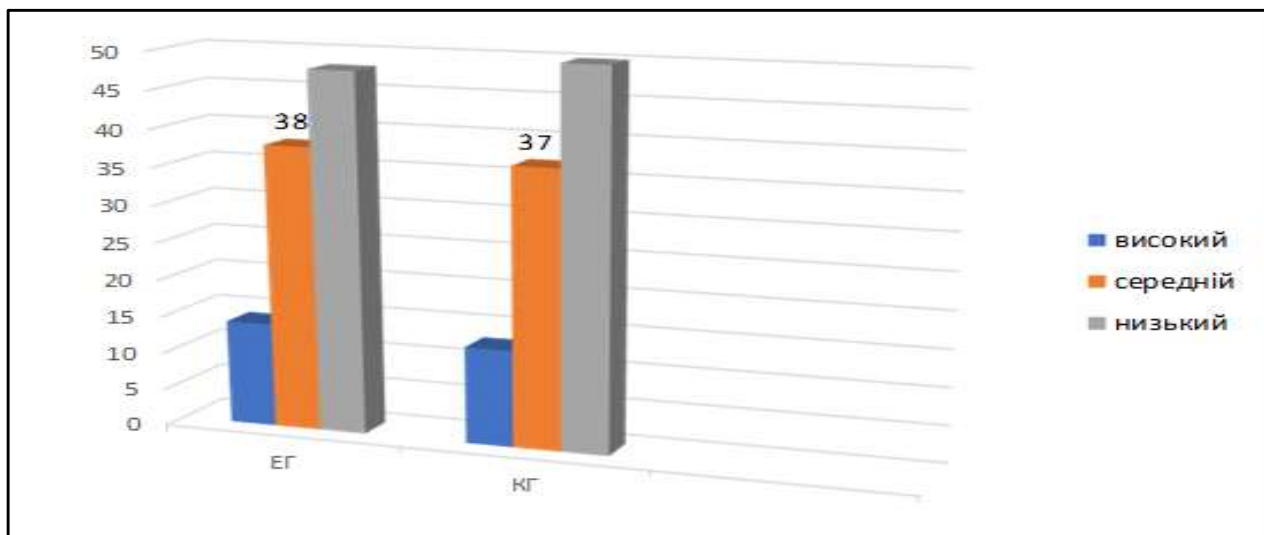

Рис. 1. Рівні сформованості мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку на початковому етапі експерименту

Як видно з діаграми, на початку експерименту рівень розвитку мовленнєвої творчості у дітей старшого дошкільного віку експериментальної та контрольної груп виявлено приблизно однаковий – у майже половини дітей низький: в ЕГ – 48%, у КГ – 50%. При цьому високий рівень мовленнєвої творчості визначено у незначній кількості дітей: в ЕГ–14%, у КГ – 13%. За когнітивно-мовленнєвим критерієм низький рівень було виявлено у 45 % дітей експеримен-

тальної та контрольної груп; середній рівень - у 38 %; високий рівень - у 17 % дітей ЕГ та КГ. За діяльнісним критерієм низький рівень продемонстрували 55% дітей з експериментальної та контрольної груп; середній рівень – 35 % дітей; високий рівень зафіксовано в 10 % дітей ЕГ та КГ.

Якісний аналіз результатів здійсненого нами дослідження за когнітивно-мовленнєвим критерієм оцінювання засвідчив таке. Розрізнення жанрових особливостей розповіді та казки у половини досліджуваних дітей знаходиться на середньому рівні (50 %) – ці діти плутали казку з розповіддю або не могли пояснити, чим вони відрізняються. Високий рівень визначення жанру твору та його характерних рис продемонстрували 30,5 % дітей, вони правильно наводили приклади казкових персонажів і подій. Низький рівень з даного показника продемонстрували 19,5 % дітей, які мали труднощі з розпізнаванням жанрів та їх особливостей, а іноді просто відгадували відповіді.

Визначення структури казки виявилось для дітей більш складним – більшість опитуваних продемонстрували середній (42 %) та низький (38,5 %) рівні. Діти середнього рівня рідко називали всі структурні частини казки – переважно визначали скорочену сюжетну схему у правильній послідовності. Діти низького рівня частіше робили припущення, а структуру казки визначали, зазвичай, лише з допомогою вихователя. Правильно назвали структурні частини казки лише 19,5 % дітей високого рівня.

Більшість опитаних дітей (низький рівень – 78 %) не змогли пояснити значення «Карт Проппа» і розкладали їх неусвідомлено, випадково. Деякі діти вгадували функції персонажів та розкладали карти з 1-2 помилками в послідовності – або за допомогою експериментатора. При цьому вони описували ролі персонажів і могли використати їх для аналізу сюжету (середній рівень – 22 %). Дітей із високим рівнем володіння зазначеним показником не виявлено.

Результати якісного аналізу відповідей дітей за діяльнісним критерієм свідчать про наступне. Здатність складати казки самостійно розвинена у половини опитуваних дітей (47 %) на середньому рівні: вони складали схематичний або скорочений сюжет, який повторював сюжети знайомих дітям казок, або замість казки вигадували розповідь. Іноді в дитячих казках цього рівня була відсутня розв'язка. 33 % дітей (низький рівень) продемонстрували фрагментарні, часто без єдиного сюжету, спрощені історії, не завжди схожі на казку. Лише 19,5 % дітей (високий рівень) змогли самостійно створити казку з чіткою сюжетною лінією (зачин, розвиток подій, кульмінація, розв'язка) та елементами опису персонажів, місця, подій.

Здатність складати казки на основі «Карт Проппа» більшість опитаних дітей продемонстрували на низькому рівні (78 %): вони не змогли використати карти для складання казки або робили це з великою допомогою вихователя. 22 % дітей (середній рівень) продемонстрували змогу використання лише деяких із запропонованих «Карт Проппа» для створення скороченої казки - з частковою допомогою експериментатора. Дітей із високим рівнем прояву зазначеного показника не виявлено.

Результати здійсненого нами дослідження уможливили висновок про те, що переважна більшість дітей старшого дошкільного віку мають середній і низький

рівні мовленнєвої творчості, що зумовлює потребу в цілеспрямованій педагогічній роботі із використанням «Карт Проппа».

На основі зазначеного нами висунуто гіпотезу: розвиток мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку засобами «Карт Проппа» буде ефективним за таких педагогічних умов:

1. Організація мовленнєво-творчого осередку групи закладу дошкільної освіти.

2. Поступовість, логічна послідовність та систематичність упровадження «Карт Проппа» у роботу з розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку.

3. Активне доповнення роботи з «Картами Проппа» ефективними методами та прийомами розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку.

4. Активізація мовленнєвої творчості дітей засобами «Карт Проппа» не лише у процесі спеціально організованого навчання, але й у процесі самостійної діяльності.

5. Забезпечення активної взаємодії між педагогами, батьками й дітьми старшого дошкільного віку у процесі розвитку їхньої мовленнєвої творчості засобами «Карт Проппа».

Формувальний етап дослідження передбачав роботу з вихованцями експериментальної групи за програмою «Дивосвіт», тоді як контрольна група працювала за чинною освітньою програмою. «Дивосвіт» представлено як творчий проєкт на один навчальний рік. Він передбачав поетапну реалізацію зазначених вище педагогічних умов через спеціально підібрані форми, методи та прийоми.

I етап – «Підготовка до подорожі». Реалізовувалася педагогічна умова №1 (організація мовленнєво-творчого осередку групи), а також підготовка вихователів і батьків до роботи з «Картами Проппа» (анкетування, зворотний зв'язок, методичні рекомендації). Дітей знайомили із жанрами літературних творів та структурою казки, її персонажами та елементами сюжету. Вони навчалися переказувати казки, складати прості схеми за «Картами Проппа», брали участь у дидактичних іграх («Чудеса в решеті», «Хто на світі найзліший?», «Заповітні слова» та ін.).

II етап – «Зустріч із казкою». Реалізовувалися педагогічні умови №2–№4 (поступовість, активне доповнення методами, доступність карт у середовищі), №5 (через взаємодію педагогів, дітей і батьків). Діти активно експериментували зі зміною героїв, послідовністю подій, колективно складали казки, моделювали сюжет символами, рухами або картками. Використовувалися дидактичні ігри-моделювання, «Карти Проппа» були доступні у вільному доступі.

III етап – «Творення власної казки». Діти створювали оригінальні сюжети, обирали персонажів, визначали їхні бажання, вигадували перешкоди та способи їх подолання. Використовувалися рольові та ігрові вправи («Хто я?», «Оживи історію героя», «Казковий театр» та ін.), педагог стимулював мовленнєву активність обговоренням. Активізувалася співпраця педагогів, дітей і батьків, що забезпечило аналіз творчих висловлювань і розвиток мовленнєвої творчості

вдома і в дошкільному закладі.

У результаті використання «Карт Проппа» на формуальному етапі експерименту діти систематизували знання про структуру казки, розвинули навички аналізу та побудови сюжету, підвищили рівень мовленнєвої творчості, розвинули уяву та вдосконалили вміння аргументовано висловлювати думки. Поступне знайомство з жанровими особливостями казки, поєднання педагогічного керівництва, дидактичних ігор і самостійної творчої діяльності забезпечили цілісний розвиток мовленнєвої компетентності та творчої самостійності дітей.

Результати дослідження засвідчили ефективність використання «Карт Проппа» як засобу розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку. На початковому етапі рівень сформованості когнітивно-мовленнєвого та діяльнісного критеріїв у дітей експериментальної та контрольної груп був приблизно однаковим. Після впровадження програми «Дивосвіт», що передбачала системне використання «Карт Проппа», діти ЕГ продемонстрували суттєво вищі показники: вони краще орієнтувалися в жанрових особливостях казки, розуміли її структуру та призначення сюжетних функцій, а також виявляли здатність до самостійного створення зв'язних казкових текстів. Дослідження продемонструвало, що застосування структурованих візуальних засобів у поєднанні з ігровими формами роботи сприяє розвитку мовленнєвої компетентності та творчої активності дошкільників.

Отже, розвиток мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку є важливим завданням сучасної дошкільної освіти, що потребує впровадження інноваційних, структурованих і водночас ігрових методів. Результати дослідження підтвердили ефективність використання «Карт Проппа» як засобу формування зв'язного мовлення, сюжетного мислення та творчої активності дітей. Застосування цього інструменту сприяє глибшому розумінню жанрових особливостей казки, розвитку вміння будувати її послідовно, а також активізує уяву та емоційне залучення дитини до мовленнєвої творчості. Виявлено позитивну динаміку за когнітивно-мовленнєвим і діяльнісним критеріями. Зроблено висновок, що «Карт Проппа» можуть бути ефективно інтегровані в освітній процес як інструмент розвитку мовленнєвої творчості, що поєднує педагогічну доцільність, структурну чіткість і казкову привабливість.

Список використаних джерел:

1. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О.В. Низковської. 256 с.
2. Богуш А. М, Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : Теорія і методика навчання дітей рідної мови : Підручник за ред. А. М. Богуш. К.: Вища шк., 2007. 542 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk727623.pdf>
3. Ваганова Н. А. Вікові особливості функціонування творчого мислення і сприймання у дошкільному віці. *Психологічні проблеми творчості*: матеріали XXIII Міжнародної психологічної конф., м. Києва, 24-25 липня 2023 р. / Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2023. С. 10.
4. Гавриш Н. В. Розвиток мовленнєво-творчої діяльності в дошкільному віці. Монографія. Донецьк: ТОВ Лебідь, 2001. 218с.
5. Грузинська І. М. Психологічні умови розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку. Національний педагогічний університет імені МП Драгоманова, Київ. 2019.
6. Крутий К. Л. Методика проведення індивідуальних занять із мовленнєво-пасивними

дітьми дошкільного віку. Запоріжжя: ЛПІС ЛТД, 2003. 320 с.

7. Макаренко С. І. Збагачення словника дітей 5-го року життя в процесі образотворчої діяльності: дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / С. І. Макаренко; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Луганськ, 2010. 243 с. URL: <https://surl.luhjostpu>

8. Прокопенко І. Ф. Педагогічна технологія: [посібник]. Х. : Основа, 1995. 105 с.

9. Савчин О. М. Проблема внутрішнього мовлення в психолінгвістичній спадщині Б.Ф. Баєва. *Психолінгвістика*. 2015. №. 17. С. 127-134.

10. Фіцула М. М. Педагогіка. К.: Академія. 2000. С. 111-120.

ПОНЯТТЯ «ХАЛАБУДНА ПЕДАГОГІКА» ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Світлана Макаренко, кандидат педагогічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри дошкільної освіти
Діана Солук, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
за спеціальністю «Дошкільна освіта»

THE CONCEPT OF «HALABUDNA PEDAGOGY» AND ITS ROLE IN THE DEVELOPMENT OF DIALOGICAL SPEECH OF CHILDREN OF ELDERLY PRESCHOOL AGE

Svitlana Makarenko, candidate of pedagogical Sciences, associate professor,
acting head of the preschool education department
Diana Soluk, master's student in Preschool education

Анотація. У статті розкрито сутність поняття «халабудна педагогіка» та проаналізовано її роль у всебічному розвитку діалогічного мовлення дітей. Доведено, що створення особистого простору дитини шляхом будівництва халабуд сприяє природному формуванню комунікативних навичок, активізації мовленнєвої діяльності та соціальної взаємодії.

Ключові слова: «халабудна педагогіка», діалогічне мовлення, особистий простір дитини, комунікативні навички, всебічний розвиток, дошкільна освіта.

Abstract. The article reveals the essence of the concept of "hut pedagogy" and analyzes its role in the comprehensive development of children's dialogic speech. It is proved that the creation of a child's personal space through the construction of huts contributes to the natural formation of communication skills, activation of speech activity and social interaction.

Key words: hut pedagogy, dialogic speech, child's personal space, communication skills, comprehensive development, preschool education.

Діалог є базовою, природною формою мовленнєвої взаємодії дитини, яка проявляється вже з раннього віку. Володіння діалогічним мовленням у старшому дошкільному віці є важливою умовою для формування навичок соціальної взаємодії, співпраці та емоційного самовираження. Саме в цей період діти активно готуються до шкільного навчання, тому здатність вести змістовний діалог сприяє розвитку критичного мислення, мовленнєвої компетентності та впевненості у спілкуванні.

Водночас наукові дослідження та емпіричні спостереження засвідчують,